

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Ἐν τῷ προλαβόντι φυλλαδίῳ διελάβομεν ἐν ὀλίγοις περὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ Στάνλε, ὅστις ἐστάλη ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν δύο ἡμερησίων, τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ἰόρκης καὶ τοῦ Ἡμερησίου Τηλεγράφου τοῦ Λονδίνου, ἵνα συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ διασῆμου Λιβιγκστῶνος.

Ὁ Ἡμερησίος Τηλεγράφος ἐδημοσίευσεν κατ' αὐτὰς δύο νέας ἐπιστολάς τοῦ Κ. Στάνλε, χρονολουμένας ἐξ Οὐλαγάλλας καὶ Οὐργάνδας τὴν 12 καὶ 14 Ἀπριλίου ἔ. ν. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ὡς ἐκ θαύματος τῶντι ἀφίχθησαν εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς ὄρον των. Ὁ Ἀμερικανὸς ἡμερησιογράφος εἶχε δώσει αὐτὰς εἰς νέον περιηγητὴν, συναδεύοντα τὸν συνταγματάρχην Γόρδωνα ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς του κατὰ τὴν κεντρικὴν Ἀφρικὴν καὶ καλούμενον Λινὰν βέην δὲ Βελλεφόντ' εἶχε δὲ ἰδεῖ αὐτὸν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως Μτίζα (περὶ οὗ κατωτέρω), πρὸς ἧν ἐστάλη ἐκ μέρους τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως ἵνα συνομολογήσῃ συνθήκην ἐμπορικὴν Ὁ Λινὰν βέης, ἅμα ἐπιστρέφων ἐξ Οὐργάνδας, προσεβλήθη ὑπὸ φυλῆς ἀγρίων, τῶν Βάρι, καὶ ἐφονεύθη, ὡς καὶ ἡ συνοδία του, συνισταμένη ἀπὸ 41 ἀνθρώπων· μόνον δὲ τέσσαρες στρατιῶται κατόρθωσαν νὰ σωθῶσι καὶ νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν συνταγματάρχην Γόρδωνα περὶ τῶν διατρεζάντων. Εὐθὺς οὗτος διωργάνωσεν ἐκστρατείαν, προσέβαλε τοὺς Βάρι καὶ ἐφόνευσεν περὶ τοὺς διαχιλίους. Ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης εὗρον τὰς ἐπιστολάς τοῦ Στάνλε καθημαγμένας, ἐσπευσαν δὲ νὰ διαβιβάσωσιν αὐτὰς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἡμερησίου Τηλεγράφου.

Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταύταις ὁ Κ. Στάνλε διαβεβαίωσεν ὅτι ἐκ τῶν τελευταίων ἐκδρομῶν του συνάγει ὅτι ἡ Βικτωρία Νυάνζα εἶναι μία καὶ μόνη, μεγάλη ὁμοῦς λίμνη, θάλασσα ἐσωτερικὴ, ὡς ἐσκέφθη ὁ Σπῆκ, καὶ ὄχι διαδοχὴ μικροτέρων λιμνῶν, ὡς ἐπίστευεν ὁ Λιβιγκστῶν βασιθεὶς εἰς τοὺς λόγους τῶν ἰθαγενῶν· ἀναφέρει δὲ ὅτι ἀνα-

κάλυψε μέγαν ποταμὸν, Τσυμεὼν (*Chymeeon*) καλούμενον, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Βικτωρίαν Νυάνζαν καὶ πηγάζει ἐκ τῶν ὑψωμάτων τοῦ κεντρικοῦ Οὐριμί. Ὁ Κ. Στάνλε φρονεῖ ὅτι καὶ ἕτερος μέγας ποταμὸς ὑπάρχει εἰς τὰ νοτιοδυτικά.

Ὁ ἀτρόμητος περιηγητὴς περιέπλευσε τὸ πλεῖστον τῆς ὄχθης τῆς Βικτωρίας Νυάνζας, ἐπιβαίνων ὠραίας λέμβου, τῆς *Λαίδη Ἀλίκης*, ἣν ἐξ Εὐρώπης ἔφερε· κατὰ τὸν πλοῦν δὲ οὐκ ὀλίγα ὑπέστη. Ἐνῶ ἐπλεε πλησίον νέσου ἦν ὀνομάζει *Οὐροῦμο*, ἰθαγενεῖς κεκρυμμένοι ὀπισθεν δένδρων ἔρριψαν κατὰ τῆς λέμβου ὀγκωδεστάτους λίθους (τμήματα βράχων, λέγει), οἵτινες ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ· ἄλλως θὰ ἐβύθιζον τὸ σκάφος. Μίλλιὰ τινα μακρύτερον ἢ *Λαίδη Ἀλίχη* συνηνητήθη αἰφνιδίως με δεκατρεῖς μεγάλας πύργους ἢ μονόξυλα, ὧν ἐπέβαινον ἑκατὸν περίπου ἄγριοι, ὀπλισμένοι με ἀσπίδας, λόγχας καὶ σφενδόνας. Τὸ ἐν τῶν μονόξυλων ἦν πεφορτωμένον γαιόμυλα, οἱ δὲ ἐπιβάται αὐτοῦ ἐδήλωσαν τῷ Στάνλε διὰ σημείων ὅτι ἐπεθύμουν ν' ἀνταλλάξωσι τὸ φορτίον των πρὸς ἄλλα ἐμπορεύματα. Ὁ Ἀμερικανὸς, κακῶς ποιῶν, ἐδέχθη καὶ τὸ μονόξυλον ἐπλησίασεν. Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἦλθον καὶ τὰ ἄλλα μονόξυλα καὶ περιεκύκλωσαν τὴν *Λαίδη Ἀλίχη*. Οἱ ἄγριοι ἤρχισαν εὐθὺς νὰ διαρπάξωσι τὰ τρόφιμα τῶν ξένων, ἀπειλήσαντος δὲ τοῦ Στάνλε ὅτι θὰ πυρεβολήσῃ, ἔδραξαν τὰς ἀσπίδας των καὶ ἐπαλλον τὴν λόγχην. Εὐτυχῶς οἱ ἄγριοι ἦσαν κλέπται μόνον, ἅμα δὲ εἶδον φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Στάνλε ἕνα τῶν ὑπαδῶν των ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Εἰς τὴν νῆσον Κρίκα ἀπήντησεν ὀδηγούς, οἵτινες προέτεινον αὐτῷ νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Μτίζα, ὅπερ καὶ ἐδέχθη· φθάσας δὲ εἰς Μπεγιάγε εὗρεν ἄγγελον τοῦ ἰθαγενοῦς ἐκείνου βασιλέως, προσκαλοῦντος τὸν ξένον νὰ μεταβῇ παρ' ἐκείνου. Στέρξαντος τοῦ Στάνλε, ὁ ἄγγελος ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν καλὴν, ἐφοδιασμένην με τρόφιμα, καὶ ἐκεῖ διήλθε τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας. Μετὰ μεσημβρίαν ἐγένετο ἡ ἐ-

πίστος ὑποδοχή, ἀληθῶς ἐπίσημος καὶ μεγαλοπρεπής.

Ὁ βασιλεὺς Μτέζας ὑπεδέχθη τὸν Ἀμερικανὸν ἡμερησιογράφον διὰ τουφεκοβολῶν καὶ τυμπανοκρουσίας· ἰδοὺ δὲ πῶς περιγράφει οὗτος τὴν Α. Μ.

«Ὁ βασιλεὺς εἶναι ἀνὴρ τριακοντατεσσάρων ἐτῶν, μακρὸς καὶ ἰσχνός, ἔχων ὤμους πλατεῖς, φυσιογνωμίαν ἀδόλον καὶ νοήμονα, ῥίνα καὶ στόμα μᾶλλον καυκασιανὰ ἢ αἰθιοπικά καὶ ὀδόντας λευκοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς· ἔφερε δὲ, ὡς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ αὐλικοὶ του, ἐνδυμασίαν ἀραβικὴν, διότι αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς του προσφάτως ἠσπάσθησαν τὸν ἰσλαμισμόν.

«Ἐχει σωματοφυλακὴν ἐκ διακοσίων ἀνδρῶν, ὠπλισμένων μὲ τουφέκια καὶ διατηρούντων καλὴν πειθαρχίαν· ἡ σωματοφυλακὴ δ' αὕτη σύγκειται ἀπὸ ἀρχαίους ὑπηρετάς τοῦ Βάκερ (περιηγητοῦ Ἀγγλου), ἀπὸ φυγάδας τῆς Ζαγκιδάρης, ἀπὸ Ἀραβῶν τινῶν τοῦ Ὀμάν καὶ ἀπὸ ἐπιλέκτους Οὐαγάνδας. Ὁπισθεν τοῦ θρόνου τοῦ Μτέζα, ἀπλῆς καθέδρας προϊόντος ἐγγχωρίου βιομηχανίας, ἴσταντο ὄρθιοι οἱ ἀσπιδοφόροι, οἱ λογχοφόροι καὶ οἱ τουφεκοφόροι τοῦ βασιλέως, παρ' αὐτῷ δὲ οἱ μεγάλοι ἀξιωματικοὶ τῆς αὐλῆς.»

Τοῦ Στάνλε πλησιάσαντος, ὁ μονάρχης προὐχώρησε πρὸς αὐτὸν σιγῶν καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα φιλικώτατα· τῷ ἔνευσε δὲ νὰ καθήσῃ καὶ αὐτὸς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου. Μετὰ μικρὰν σιωπὴν, εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἦν ὁ τρίτος λευκὸς οὗ ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σφίξῃ τὴν χεῖρα καὶ νὰ φιλοξενήσῃ. Οἱ δύο πρῶτοι λευκοὶ ἦσαν ὁ Σπήκ καὶ ὁ Γράν (τέταρτος εἶχεν ἀφίχθῃ ὁ ἀτυχὴς Δινάν βέης.)

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Μτέζας ὀργάνισε πρὸς τιμὴν τοῦ ξένου τοῦ μεγάλῃν ἐπιθεώρησιν τοῦ ναυτικοῦ του, συγκειμένου ἀπὸ 85 λέμβους, ὧν ἐπέβαινον 2500 ναῦται.

Τὴν πρώτην μεταξὺ τῶν θεατῶν θέσιν κατεῖχον αἱ 300 γυναῖκες τοῦ βασιλέως, φέρουσαι τὸν καλλίτερον αὐτῶν κόσμον· τὰς ἄλλας ἡμέρας ἐκυνήγησαν εἰς τὴν λί-

μνην, ἐγένοντο δὲ στρατιωτικαὶ ἐπιθεωρήσεις καὶ σκοπεβολαί.

Μετὰ μικρὸν ὁ Μτέζας ἀνεχώρησε διὰ τὴν πρωτεύουσάν του Οὐργάνδαν, προσκαλέσας τὸν ξένον νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, ὅπερ ἀσμένως ἐδέχθη οὗτος· ἐκεῖ δὲ ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συναντήσῃ τὸν Δινάν βέην δὲ Βελλεφόνδ.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ὁ Στάνλε ὁμιλεῖ ἀποκλειστικῶς περὶ τοῦ Μτέζα, ὃν παριστᾷ ὡς ἰσχυρὸν μονάρχην, ἄρχοντα ἐπὶ δύο ἑκατομμυρίων ψυχῶν· φρονεῖ δὲ ὅτι ὁ μαῦρος οὗτος κυριάρχης, ὁ ἐκπλήξας αὐτὸν διὰ τὴν νοημοσύνην καὶ τ' ἄλλα προτερήματά του, προώρισαι νὰ ἐπενεργήσῃ λίαν εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς, καὶ προσθέτει τὰ ἐπόμενα.

«Ὅτε εἶδον αὐτὸν ὁ Σπήκ καὶ ὁ Γράντ ἦτο ἄξεστος καὶ ἄγριος εἰδωλολάτρης, σήμερον ὅμως εἶναι ἀνὴρ εὐγενῆς, πρεσβεύων τὰ τοῦ Ἰσλάμ, ἔχων νόμους καὶ μηδὲν πράττων ἐξ ἰδιοτροπίας. Εἰς τὸ κράτος του δὲν συμβαίνουσι πλέον, ὡς ἄλλοτε, θυσίαι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σπανίως δὲ ἐφαρμάζεται ἡ κεφαλικὴ ποινή.»

Ὁ Κ. Στάνλε φρονεῖ ὅτι εὐκόλον εἶναι νὰ προσέλθωσιν αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς του εἰς τὸν χριστιανισμόν καὶ ἐπιμένει ἵνα τῷ σταλῶσιν ἐξαπόστολοι.

Οἱ Ἀγγλοὶ ἀσμένως ἐδέχθησαν τοῦτο, πρὸς τὸν σκοπὸν δ' αὐτὸν πλούσιός τις διέθεσε 40 χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν καὶ ἤδη μέλλουσι νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἐκείνην ἱεραπόστολοι.

E.